

Η οικονομία του Cabo Verde και οι διμερείς οικονομικές-εμπορικές σχέσεις το 2015.*

Το Cabo Verde (Πράσινο Ακρωτήριο) συγκαταλέγεται στα πιο αναπτυγμένα κράτη της Αφρικής. Ως αποτέλεσμα των θετικών επιδόσεων του σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, σύμφωνα με τα κριτήρια του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, κατατάσσεται ως κράτος μεσαίας ανάπτυξης. Η οικονομία του Cabo Verde βασίζεται στον τριτογενή τομέα. Το εμπόριο, ο τουρισμός, οι μεταφορές και οι δημόσιες υπηρεσίες συνιστούν άνω του 75% του ΑΕΠ της χώρας. Η χώρα είναι φτωχή σε φυσικούς πόρους, ακόμα και σε νερό, με αποτέλεσμα το βασικό εισόδημα να προέρχεται από τον τουρισμό, κυρίως από ευρωπαϊκές χώρες. Οι παρατεταμένες ξηρασίες δεν επιτρέπουν αξιόλογη αγροτική παραγωγή, η οποία πάντως συνιστά 9,4% του ΑΕΠ της χώρας. Κατά συνέπεια, αν και περίπου το 40% του πληθυσμού διαβιεί σε αγροτικές περιοχές, η αγροτική παραγωγή προμηθεύει μόνο το 18% των αναγκών της χώρας, ενώ το υπόλοιπο 82% εισάγεται. Περισσότερο αναπτυγμένη είναι η αλιεία (0,8% επί του ΑΕΠ), αν και δεν έχει αξιοποιηθεί η αξιόλογη προοπτική του κλάδου, κυρίως όσον αφορά τον αστακό και τον τόνο.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του Cabo Verde, από 1981 έως το 2013, κυμάνθηκε σε 5,47%. Από το 2012 η οικονομία του Cabo Verde πλήττεται από την διεθνή οικονομική κρίση. Η ανάπτυξη, από 4% το 2011, μειώθηκε σε 2,5% το 2012 και 1% το 2013. Το 2014 η οικονομία ανέκαμψε με ανάπτυξη της τάξης του 1,8%, χάρις στην ανάκαμψη των άμεσων ξένων επενδύσεων και την αύξηση κατά 16% των εμβασμάτων από το εξωτερικό, που έδωσαν ώθηση στην ιδιωτική κατανάλωση. Ωθηση στην οικονομία του Cabo Verde έδωσε, το 2015, η ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας, ιδιαίτερα στον τουριστικό κλάδο, με αποτέλεσμα ανάπτυξη της τάξης του 3,6%. Στην οικονομική ανάκαμψη συνέβαλαν η αύξηση των τουριστικών εισπράξεων και των άμεσων ξένων επενδύσεων στον τουριστικό κλάδο, η βελτίωση της εγχώριας ζήτησης και οι χαμηλές τιμές του πετρελαίου. Κατά τα προσεχή έτη (2016-2019), το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά μέσο όρο 4% ετησίως. Σύμφωνα με το World Factbook CIA, το ΑΕΠ εκτιμάται το 2015 σε 1,6δισ USD.

Το Cabo Verde καταγράφει υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα, τα οποία χρηματοδοτούνται από εξωτερική βοήθεια και εμβάσματα μεταναστών, με τα τελευταία να ξεπερνούν το 1/5 του ΑΕΠ. Η Κυβέρνηση εφαρμόζει από το 2011 πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής, με στόχο την μείωση του ελλείμματος από 10,3% το 2010 σε 3,5% επί του ΑΕΠ το 2018. Πράγματι, το έλλειμμα μειώθηκε το 2015 σε 4,5% επί του ΑΕΠ, έναντι 7,4% το 2014, ενώ οι συνολικές χρηματοοικονομικές ανάγκες της χώρας μειώθηκαν από 10,2% επί του ΑΕΠ το 2014, σε 8,2%. Το 2015 οι δημόσιες επενδύσεις ανήλθαν σε ποσοστό 5,8% επί του ΑΕΠ, έναντι 10,2% το 2017, ενώ μισθοί και προσλήψεις έχουν παγώσει, επιβεβαιώνοντας την δέσμευση της Κυβέρνησης για συγκράτηση των δημοσίων δαπανών. Όσον αφορά το σκέλος των εσόδων, η Κυβέρνηση υιοθέτησε την διετία 2013-2014 μια δεσμίδα μέτρων (αναδιοργάνωση της φορολογικής διοίκησης, αύξηση του ΦΠΑ από 6% σε 15% σε όλα τα είδη, επιβολή τουριστικού τέλους 2 ευρώ/διανυκτέρευση στα ξενοδοχεία, κλπ.) που αποδίδουν καρπούς, με αποτέλεσμα την αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά 10% το 2015. Το δημόσιο χρέος εκτιμάται σε 118% επί του ΑΕΠ στο τέλος του 2015, έναντι 94,7% το 2013.

Το 2015 αυξήθηκαν σημαντικά οι ξένες επενδύσεις και οι τρέχουσες μεταβιβάσεις (τόσο επίσημες όσο και τα εμβάσματα από το εξωτερικό). Τα κρατικά συναλλαγματικά αποθέματα αυξήθηκαν σημαντικά, καλύπτοντας στο τέλος του 2014 το κόστος των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών σχεδόν 6 μηνών. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας, το 2015, οι εξαγωγές αγαθών μειώθηκαν κατά 28% (έναντι αύξησης κατά 16,6% το 2014), λόγω της μείωσης των εξαγωγών ιχθυηρών. Ωστόσο, την ίδια περίοδο αυξήθηκαν οι εξαγωγές υπηρεσιών κατά 9%, χάρις στην αύξηση των τουριστικών εισπράξεων. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών εκτιμάται σε 9% επί του ΑΕΠ, το οποίο αναμένεται να μειωθεί

περαιτέρω την προσεχή διετία, χάρις στις χαμηλές τιμές του πετρελαίου, δεδομένου ότι οι εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων αντιστοιχούν στο 20% των συνολικών εισαγωγών της χώρας.

Ειδικότερα, όσον αφορά το εξωτερικό εμπόριο αγαθών, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, οι εξαγωγές, οι εισαγωγές και οι επανεξαγωγές μειώθηκαν κατά 0,8%, 6,4% και 36,2%, αντίστοιχα. Το εμπορικό έλλειμμα, επίσης, μειώθηκε κατά 7% (έναντι αύξησης κατά 5,5% το προηγούμενο έτος), ενώ βελτιώθηκε και το ποσοστό κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές κατά 0,6 ποσοστιαία μονάδα, σε 11%. Το 85% των εξαγωγών κατευθύνονται στην Ευρώπη, 7,6% σε χώρες της Αμερικής και 6,7% σε άλλες αφρικανικές χώρες. Σημαντικότερος πελάτης των εξαγωγών του Cabo Verde είναι η Ισπανία, που απορροφά το 63,8% αυτών, και ακολουθεί η Πορτογαλία με ποσοστό 15%. Το 44,5% των εξαγωγών αφορά αλιεύματα και ακολουθούν κονσέρβες ψαριού (40%). Τα υπόλοιπα εξαγόμενα προϊόντα είναι είδη ένδυσης (7,1%), υποδήματα (6,7%), αλκοολούχα ποτά (0,9%) και λοιπά (0,8%). Βασικός προμηθευτής αγαθών είναι η ευρωπαϊκή αγορά, με ποσοστό 75,8% επί του συνόλου των εισαγωγών το 2015 (έναντι 80,7% το 2014), με σημαντικότερο εμπορικό εταίρο (στοιχεία 2014) την Πορτογαλία, με μερίδιο 39% επί των εισαγωγών, ενώ ακολουθεί η Ολλανδία με ποσοστό 14,8%, η Ισπανία (8,4%), Φινλανδία (4,6%), Κίνα (4,1%), κ.ά.. Οι δέκα σημαντικότερες κατηγορίες εισαγόμενων προϊόντων (2014) συνιστούν το 55% του συνόλου των εισαγωγών. Τα βασικότερα εισαγόμενα αγαθά είναι τα καύσιμα (15,3%), μηχανές και μηχανήματα (11,7%), αντιδραστήρες και λέβητες (6,6%), σίδηρος και τεχνουργήματα αυτού (5%), γάλα (3,5%), τσιμέντο (3,1%), αυτοκίνητα οχήματα (3%), ρύζι (2,7%), αλκοολούχα ποτά (2,1%), είδη κλωστοϋφαντουργίας (1,9%).

Όσον αφορά την τουριστική κίνηση, σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 2015 κατεγράφη αύξηση κατά 5,5% (έναντι μείωσης 2,3% το προηγούμενο έτος), σε συνολικά 569.000 επισκέπτες, ενώ την ίδια περίοδο οι διανυκτερεύσεις ξένων επισκεπτών αυξήθηκαν κατά 8,6%. Η βασική προέλευση των τουριστών παραμένει το Ην.Βασίλειο, με μέσο διάστημα παραμονής 8,9 διανυκτερεύσεις. Ελκυστικότερος προορισμός παραμένει το νησί Sal, προσελκύνοντας ποσοστό 43,2% (έναντι 41,5% το 2014) του συνόλου των τουριστών.

Το διμερές εμπόριο Ελλάδας-Cabo Verde είναι αμελητέου όγκου και περιστασιακό. Οι ελληνικές εξαγωγές στο Cabo Verde το 2015 ανήλθαν σε 19χιλ.ευρώ, και αφορούσαν κυρίως εμβολοφόρους κινητήρες. Την ίδια περίοδο, η Ελλάδα πραγματοποίησε εισαγωγές κονσέρβας τόνου από το Cabo Verde, αξίας 102 χιλ.ευρώ.

Αύγουστος 2016

**Πηγές: African Economic Outlook, ΔΝΤ, INECV, BCV, ΕΛ.ΣΤΑΤ.*